

ТРИДЕСЕТ И СЕДМО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
КОМИСИЯ ПО ПРАВАТА НА ЧОВЕКА И ВЕРОИЗПОВЕДАНИЯТА

109

Гр. Д. Бозев
15.11.95г.

НАРОДНО СЪБРАНИЕ на РБ
ВХ. № 100-08-327
ПОЛУЧЕНО НА 13.06.95

16.34
Иван

СТ А Н О В И Щ Е

по к.д. № 10/95 год. относно искането на група народни
представители за установяване на противоконституционност
на Закона за изменение и допълнение на ЗВСОНИ /Дв.бр.20
и бр.40 от 1995 год./

Искането за обявяване на Закона за изменение и допълнение
на ЗВСОНИ от 1995 година за противоконституционен е неоснователно.

1. Твърдението, че според ЗВСОНИ собствеността върху
одържавените недвижими имоти "се възстановява по право с влизането
на закона в сила, както върху имоти, останали след одържавяването им
собственост на държавата, общините, обществените организации..., но
и когато тези имоти са придобити от трети лица в нарушение на
нормативни актове..." е неоснователно. Собствеността върху имотите,
придобити от трети лица, не се възстановява по право, а по силата
на съдебното решение при уважен иск по чл.7 ЗВСОНИ. Законът само
създава правното основание за това, а съдебното решение уважава
или отхвърля позоваващото се на него твърдение за претендираното
право.

Следователно несъстоятелно е твърдението, че се нарушава
чл.17, ал.3 и ал.5 от Конституцията, тъй като "в случая, всъщност
се отчуждава още един път имотът и то в полза на частни лица".

Новата редакция на чл.7 не посяга върху неприкосновеността
на частната собственост, прогласена в чл.17, ал.3 от Конституцията,
а създава справедливи основания за възвръщането ѝ от трети лица,
които са я придобили недобросъвестно, в разрез с морала и закона.
Новата редакция обаче не позволява необосновано и произволно санкцио-
ниране на с нищо невиновни обикновени български граждани, закупили
одържавени недвижими имоти.

2. В допълнителното становище на групата народни представители по к.д. № 10/95 год. от 07.06.1995 год. подходящо се напомня: "Идеята на чл.7 в първоначалната му редакция беше да се защитят добросъвестните притежатели на одържавени имоти, защото тяхната добросъвестност се предпочиташе от законодателя пред правата на собственика. И това съответстваше на общото изискване за правна сигурност."

От тази именно идея се изхожда и сега при редактиране на новите алинеи 1, 2, 3 и 4 на чл.7, които не са нищо друго освен по-прецизен израз на защитата на добросъвестността. Нелогично и недопустимо е възприетата през 1992 год. идея сега да се отхвърля, и това, което през 1992 год. беше в съгласие с Конституцията, сега през 1995 год., да се обявява за противоконституционно.

3. Недобросъвестни са тези "трети лица", които, като са използвали своето служебно или партийно положение, или като са злоупотребили с власт" са придобили одържавени недвижими имоти "без да имат основание за това." Те трябва да бъдат осъдени да върнат имотите на бившите им собственици. Новата редакция на чл.7 утвърждава основната идея за отстраняване на последиците от недобросъвестността на третите лица приобретатели.

Когато обаче тези трети лица не са злоупотребили с положение и власт и са закупили имотите, макар и без да имат основание за това, те са добросъвестни купувачи, поради което не трябва да бъдат санкционирани, особено след като са изтекли две, три и повече десетилетия. Те са придобили имотите въз основа на перфектна правна сделка, която е годна да ги направи собственици.

4. С още по-голяма сила това се отнася за третите лица, закупили недвижими имоти при условията на чл.7, ал.2. Те не са знаели и не са могли да знаят, че актът за продажба е бил подписан от името на държавата от длъжностно лице, което е замествало надлежно управомощеното от закона длъжностно лице. Продажбите в тези случаи са ставали в съответствие с волята на управомощеното от закона длъжностно лице, което е главното в случая.

Третите лица купувачи нямат вина и в случаите, когато продажбата е била извършена при някакво нарушение, допуснато от администрацията. Жестоко е да понесат такъв тежък удар заради чужди грешки.

5. Социално справедливи и конституционносъобразни са и разпоредбите на чл.7, ал.3 и 4 за заплащане на обезщетение на ищите или на ответниците, чиито претенции не са уважени в делата по чл.7 от Закона. Това е достатъчно основание да обоснове разпростирането на действията на закона за уреждане на правоотношения, възникнали преди влизането му в сила.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

/проф.д-р Велко Вълканов/